

Republica Moldova ar putea fi condamnată, în premieră, pe cazul unui deținut în privința căruia a fost încălcat dreptul la educație

La data de 12 mai 2023, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a comunicat Guvernului un nou caz de încălcare a drepturilor omului. Este vorba despre cazul Maxim Tcaci vs. Republica Moldova. Cererea vizează neexecutarea într-un termen rezonabil a unei hotărâri judecătorești prin care autoritățile au fost dispuse să creeze condiții de acces la învățământul secundar pentru un solicitant încarcerat pe viață.

Din anul 2005, reclamantul execută pedeapsa în penitenciarul nr. 17 Rezina. Reclamantul nu finalizase studiile medii generale și această educație nu era disponibilă deținuților în închisoare. În anul 2018, el a reclamat instanței de judecată

acest lucru și a obținut o decizie definitivă la 19 aprilie 2018 prin care s-a pus în sarcina autorităților să creeze condițiile necesare pentru continuarea studiilor liceale.

Au urmat mai multe încercări nereușite ale reclamantului de a obține executarea hotărârii. În anul 2019, a introdus acțiune în repararea prejudiciului cauzat prin neexecutarea hotărârii judecătorești în favoarea sa într-un termen rezonabil. Instanțele sesizate au respins pretențiile, considerând că autoritățile și-au îndeplinit obligațiile prin informarea reclamantului despre condițiile de înscriere la liceu și susținerea examenului de bacalaureat.

Invocând articolul 6 § 1 din Convenție și articolul 2 din Protocolul nr.1, reclamantul s-a plâns în fața Înaltei Curți în privința faptului că i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, precum și dreptul la educație. În plus, reclamantul a invocat încălcarea articolului 13 din Convenție, din motiv că nu a dispus nici de un remediu efectiv prin care să își exercite drepturile în cadrul procedurii civile.

În cele ce urmează, CtEDO a invitat Guvernul Republicii Moldova să furnizeze informații cu privire la existența încălcării dreptului reclamantului de a avea acces la o instanță, astfel cum este garantat de articolul 6 § 1 din Convenție, având în vedere, în special, durata neexecutării hotărârii definitive a Curții de Apel din 19 aprilie 2018. La fel, Guvernul trebuie să se expună cu privire la existența încălcării dreptului reclamantului la educație în sensul articolului 2 din Protocolul nr. 1 la Convenție, precum și cu privire la existența unui recurs intern efectiv prin care reclamantul ar fi putut formula plângerile sale.

Potrivit avocatei Promo-LEX, Victoria Donica: „Importanța acestei cauze nu se rezumă doar la dreptul la educație, însă reprezintă o chestiune mai largă a respectării drepturilor fundamentale ale persoanelor private de libertate și anume aflate în detenție pe viață. Prin acest caz, în privința

executării într-un termen rezonabil a hotărârii judecătorești, se pune în lumină necesitatea asigurării unui sistem penitenciar care să respecte demnitatea umană și să ofere tuturor deținuților șanse egale de dezvoltare și reintegrare în societate, inclusiv dreptul la educație.

Astfel, în lumina circumstanțelor prezentului caz, se poate concluziona că există o încălcare a drepturilor reclamantului la educație. Neexecutarea într-un termen rezonabil a hotărârii judecătorești, prin care obligă autoritățile să creeze condițiile de acces la învățământul secundar pentru reclamant, reprezintă o încălcare a dreptului său la educație, garantat de articolul 2 din Protocolul nr. 1 la Convenție”, menționează avocata.